

ACC. N:R M. 10545:1-6.

Landskap: Småland

Upptecknat av: K. J. Nilsson

Härad: Östra

Adress: Mariannelund

Socken: Kräkshult

Berättat av:

Uppteckningsår: 1947

Född år 1865 i Kräkshult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

All gå med stjärnan.

s. 1-3, 6.

Lucia.

s. 4.

Advent.

s. 5.

Kvint.

s. 6.

+ Bro

Leas i N. No.
spec. 193.

ACC. NR M. 10545:1.

som i N. N. spec.
193.

1.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Stjerngossar.

Jag har ett minne från någon legend
som har berättat om Stjerngossarnes Tuktoukt.

På julen i Lussa, var övergången, i
det saktades Trättondedagen, så utkådde
sig gossarna (ungdommen) i god sig ut
med ljus i lykter i stjärnor till alla
gårdar i hem, för att söka efter den
vick julen förschudna heliga Lussa.

En bekräftelse på legenden min jag
sjä vem som omtalat den.

En annan berättelse som jag läst i min
Tidning någon gång berättar om Stjern-
gossarna, att Trättondedagen var deras
högtidsdag. Stjerngosselaget var en wacker
kåttor sled som wunnit Mars i de Probstas-
=ntiska länderna. Stjerngossarna woro leit-
kladda, förestående de tre wiser männen.

Och buro en stjärna. Berättaren liksom
många andra vill göra gällande att de vise
= männen var tre till antalet, men det finns
ingen bekräftelse på hur många dom var
ty det står att det var några vise män.

En annan berättare vill göra gällande
att de (dessa några) åtföljdes av judas
Iskariot och Hunningen av Morianlandet.

vid varje gård skulle Stjerngossarna
sjunga: Goder afton Goder afton bidd Herren
och fru, Vi önska eder alla en gladlig
julafton sedan uppstånde dom en julfpsalm
eller julsång, sedan bjuddes dom på julmat.
Sedan drogo dom till nästa ställe, under
måningen. Heven tack Heven tack för en
fredelig skänk, denna skänk skall vara
Gud. välbetänkt, å sedan lyfta vi på vären
hatt, å buda både värd å vänsinn god natt.

De gamla julsederna synes oss många gånger egendomliga, men dom hade nog sitt behag i en tid, då människorna kunde vara glada med varandra på ett mera enkelt och skonadt sätt. De förmådde skapa glädje med enkla medel då vår tids människor inte ens kunna göra det med de många hjälpmedel dessa har till sitt förfogande. De tusen som gamla Tidens människor saknade. War och en av oss bör hjälpas åt att återupptaga del bästa av de gamla julsederna så att dom ej helt försvinner och kommer i glömskans hav. Ty snart är den festliga glans den glädje och jubel, som präglade dem gamla Svenska julen ett skymne blott hos den äldre generationen, den yngre vet snart ingenting om julfirande i vår moderna tid.

Lussie Krona å Stjernassarna.

julen firades på ett helt annat sätt i den gamla mera kristliga tiden än nu i den yngre tiden. Det fanns jultammung både hos unga å gamla både ute å inne både i stott å kojja allt gjordes för att förhärlika julen

Bland annat så kräddes Lussia krona till Advant söndag, ty det sades att Lussia skulle bära Advant-
ljusen. Kronan tillverkades å grönt ris
T. p. Långarris och små Tattkristar
det gjordes först en kran, och sedan
ett par bagnar över som sattes över
själva kranen, allt så en färdig krona
Mellan bagnar på kronan sattes ljus
Advant ljusen, då kronan var färdig
så hängdes den upp över det blivande

julbordet & adventsöndag så tändes
ett ljus & fick bränna en stund
andra söndagen tändes det andra
& fick bränna lika länge som det
första, den 3:e söndagen fick Lussia
kronan och då tändes det 3:e ljuset
det 4:de tändes julaften då alla fyra
skulle bränna sam tidigt.

Så hörde jag berättas & såg den i
mitt barndomshem, det var ej då
något allmänt bruk med julgranar eller
julträd, den första jag såg var 1868
jag var då $3\frac{1}{2}$ år som hade klätt den
i lördam på en liten kammar, och
far bar in mig där julaften till min
stora förvåning, far hade gjort ett karr
av trä & satt om stammen & där satt
4 stora ljus. Små granljus fanns ej då.

Så valkades "Tjugonde dag Knut", då sam-
lades många stjerngossarna ä ungdommen i
förklädnad för att köra ut julen, efter
dans ä alle handa lekar ä undfägnad, så
började utköringen, det blev en hemsk
visservalla i huset, dom höll på att bära
ut både bord ä bänkar både grätor och
pannor, alla befuntlige ljus skulle brinna
shet, sedan någon skundans ä så var
allt slut, ä var och en vandrade trötta
hem på midnatten. Bära stjerna har jag
ej sett, men flera knutfest har jag varit
med om flera gånger, den sista var hos
en bergårds torpare, under Gripslunds herr-
gård östra härad Småland, det var år 1891.
Jag var då cirka 25 år. Torparens ungdom höll
denna knutfäst i samband med ungdomens
julkalos, Torparen var en överdriven fiolspelar.

N. 10545. Mannamtsland 1/12 1945

Folkhalsarkivet
Skunka

Skunka häggente magasin
11700 sammanslagande beaktade
om utrensningar, whom som delat
fram nägon ^{här} som sälls uppköpt
dessa red, så är annan guld=
=diga, dem lura beaktade ut som
högst en del av luras är om man
allt opaktatning, och därav ut
får sig utskrift av oaktade för
all opaktatning, så för pragnitör

U. all
Högskolestyrelsen
H. P. Kullman